

OBSAH

Úvod	5
Predslov k druhému vydaniu	6
Predslov k tretiemu vydaniu	7
Predslov k štvrtému vydaniu	8
Skratky	9

Prvá časť

PRÁVO V OBJEKTÍVNOM ZMYSLE

I. kapitola

Normy verejného a súkromného práva

1	Ulp. D 1,1,10,2; Ulp. D 1,1,1,2; Gai. D 1,1,9; Pap. D 1,1,7 (rozdelenie práva)	19
2	Cels. D 1,3,24; Cels. D 1,3,17; Cels. D 1,3,18; Jul. D 1,3,12 (interpretácia právnych noriem)	21
2a	Cic. 2,42,122 (causa Curiana)	22

Druhá časť

CIVILNÝ PROCES

II. kapitola

Actio a subjektívne právo

3	Cel. D 44,7,51; Ulp. D 37,1,3 (žaloba a právo)	24
4	Ulp. D 44,7,25 pr.; Just. Inst. 4,6,28 (rozdelenie žalôb)	25

III. kapitola

Formulový proces

5	Afr. D 44,1,16; Paul. D 44,1,17 (procesná námietka)	26
6	Gai. Inst. 4,114 (účinky litiskontestácie)	27
7	Paul. D 22,3,2 (dokazovanie)	28
8	Gai. Inst. 4,53 (plus petitio)	29

Tretia časť

OSOBNÉ PRÁVO

IV. kapitola

Právna spôsobilosť

9	Paul. D 1,5,7 (nasciturus)	30
10	Cels. D 1,5,19 (začiatok právnej spôsobilosti)	31
11	Ulp. D 1,5,20 (duševná choroba a právna spôsobilosť)	32
12	Paul. D 4,5,11 (zmena statusu)	33

V. kapitola

Status libertatis

13	Flor. D 1,5,4,1 (postavenie otrokov)	34
14	Iul. D 28,1,12; Ulp. D 49,15,18 (smrť Rimana vo vojnovom zajatí)	35

15	Paul. D 49,15,19 pr. (ius postliminii)	36
16	Gai. Inst. 1,84; 1,86; 1,91 (SC Claudianum a vznik otroctva)	37
17	Alf. D 40,1,6; Ulp. D 5,1,67; Ulp. D 40,1,4,6 (dôvody ukončenia otroctva)	38

VI. kapitola

Poručníctvo (tutela)

18	Gai. D 26,8,9 pr. (právne postavenie nedospelého)	40
19	Mod. D 26,3,1,1 (vymenovanie poručníka)	41
20	Ulp. D 26,2,16 pr. – 1 (testamentárny poručník nedospelého)	42
21	Paul. D 26,7,46,5 (zodpovednosť poručníka)	43

Štvrtá časť

RODINNÉ PRÁVO

VII. kapitola

Status familiae

22	Gai. Inst. 1,48; 1,49 (osoby sui iuris a alieni iuris)	44
23	Mod. D 38,10,4,2 (agnátska a kognátska rodina)	45
24	Mod. D 38,10,4,1 (kognácia)	46
25	Mod. D 1,7, pr. – 1; Paul. D 1,7,36 pr. – 1; Gai. Inst 1,109; 1,110; 1,116; 1,117 (status familiae a capitis deminutio minima)	47
26	Gai. Inst. 1,196 (spôsobilosť právna a spôsobilosť právne konať)	49
27	Mod. D 1,7,41 (zánik patria potestas)	50

VIII. kapitola

Manželské právo

28	Jav. D 24,1,64 (Maecenas a Terentia)	51
----	--	----

IX. kapitola

Rodinné majetkové právo

29	Ulp. D 49,17,2 (peculium castrense)	53
30	Ulp. D 15,1,44; Paul. D 15,1,45 (otrocké peculium)	54
30a	Pomp. D 24,1,51; Alex C 5,16,6,1 (praesumptio Muciana)	55

Piata časť

PRÁVNÝ ÚKON

X. kapitola

Omyl a podmienka

30b	Ulp. D 19,2,13,11 (konkludentný prejav vôle)	56
30c	Iul. D 18,1,41,1 (error in materia)	58
30d	Paul. D 22,6,9 pr. (právny omyl, skutkový omyl)	59
30e	Ulp. D 35,1,7 pr. (cautio Muciana)	60
30f	Tryph. D 1,5,15 (Arescusa a podmienka)	61

Šiesta časť VECNÉ PRÁVO

XI. kapitola Nadobudnutie držby

31	Paul. D 41,2,3,1 (princíp „corpore et animo“, vstup na pozemok)	62
32	Cels. D 41,2,18,2 (uloženie v dome, ukázanie z veže)	64
33	Jav. D 46,3,79 (položenie in conspectu, traditio longa manu)	66
34	Pap. D 18,1,74; Gai. D 41,1,9,6 (odovzdanie kľúčov)	67
35	Proc. D 41,1,55 (diviak v pasci)	69
36	Ulp. D 18,6,1,2 (sud zapečatený kupujúcim)	71
37	Gai. D 41,1,9,5 (detentor kúpil vec)	72
38	Marc. D 41,2,19 pr.; Jav. D 41,2,21,3 (držiteľ a prekarista si najali vec od vlastníka)	73
39	Paul. D 41,2,1,3 (duševne chorý, nedospelý)	74
40	Paul. D 41,2,1,5 (nadobudnutie pekulia bez vedomia pána)	75
41	Paul. D 41,2,1,14 (kontroverzia)	76
42	Paul. D 41,2,1,20 (prokurátor, poručník, opatrovník)	77

XII. kapitola Trvanie a zánik držby

43	Paul. D 41,2,3,13 (ušlé zviera, ušlý otrok)	78
44	Ulp. D 41,2,13 pr. (kamene v rieke Tiber, servus fugitivus)	79
45	Pap. D 41,2,44 pr. (zakopané peniaze)	80
46	Pap. D 41,2,44,2; 41,2,45; 41,2,46 (princíp symetrie)	81
47	Ulp. D 41,2,6,1 (držiteľ sa vrátil z trhu, našiel votrelca)	83
48	Pomp. D 41,2,25,2; Jav. D 41,2,22 (podržanie držby do neúspešného pokusu o jej znovuzískanie; také nadobudnutie držby, že ju nemožno preukázať)	84

Exkurz: Ochrana držby

49	Pomp. D 41,2,25,1 (smrť, duševná choroba, podnájom)	85
49a	Paul. D 41,2,30,6 (reťaz detentorov)	86

XIII. kapitola Nadobudnutie a zánik vlastníckeho práva

50	Ulp. D 41,1,20 pr.; Paul. D 41,1,31 pr. (nemo plus iuris, kauzálna tradícia)	87
51	Jul. D 41,1,36; Ulp. D 12,1,18 pr. (disenz v kauze)	89
52	Mod. D 50,16,109; Paul. D 22,6,9,4 (definícia dobrej viery, plus est in re quam in existimatione)	91
53	Pomp. D 41,3,32,1 (osobitný názor na bona fides)	93
54	Paul. D 41,4,2,15 (bona fides a spôsobilosť právne konať)	94
55	Afr. D 41,4,11; Ulp. D 41,3,27 (putatívny titul pri vydržaní, odmietnutie každého putatívneho titulu)	95
55a	Gai. D 41,1,1; Flor. D 41,1,2; Gai. D 41,1,3; Flor. D 41,1,4; Gai. D 41,1,5 pr.-2 (nadobudnutie a strata vlastníckeho práva k divým a skroteným zvieratám. Zranenie a prenasledovanie. Roj včiel. Vtáky v hniezde.)	96
56	Jav. D 41,1,58 (derelikcia)	99

57	Ulp. D 47,2,43,8 a 9 (nález)	100
58	Scaev. D 6,1,67 (remeselník našiel pri renovácii peniaze).....	102
58a	Pomp. D 19,1,40 (stromy na koreni).....	103
59	Jul. D 22,1,25,2 (strata dobromyseľnosti pred percepciou)	104
60	Paul. D 41,1,48,1 (bona fides pri vydržaní a nadobudnutí plodov).....	105
61	Cels. D 6,1,38 (stavba domu na cudzom pozemku)	106
62	Gai. D 41,1,9,1 (maľba a drevená tabuľa)	108
63	Gai. Inst. 2,78; Paul. D 6,1,23,3 (maľba a drevená tabuľa)	109
64	Ulp. D 6,1,5,1 (zmiešanie medu a vína).....	111
64a	Jav. D 46,3,78 (zmiešanie vlastných a cudzích mincí).....	112
64b	Gai. D 41,1,7,7 (kontroverzia a media sententia)	113
64c	Ulp. D 6,1,9 (držba alebo detencia?).....	115

XIV. kapitola

Ochrana vlastníckeho práva

65	Paul. D 6,1,33 (fructus percepti a percipiendi).....	116
66	Paul. D 6,1,16,1 (zodpovednosť za zavinené zničenie)	117
66a	Ulp. D 6,1,17 pr. (držiteľ predal ďalej otroka, kupujúci ho usmrtil)	118
67	Pomp. D 21,3,2 (kúpa od nevlastníka)	119
68	Ulp. D 8,5,8,5 (imisie: syräreň).....	120

XV. kapitola

Služobnosti (servitutes)

69	Ulp. D 8,5,6,2 (servitus oneris ferendi)	122
70	Cels. D 8,3,11 (zriadenie služobnosti prostredníctvom in iure cessio)	124
71	Ulp. D 7,1,68 pr.-2; Pomp. D 7,1,69 (dieta otrokyne, stádo zvierat).....	125

XVI. kapitola

Záložné právo

72	Pomp. D 20,2,7 pr. (záloh poľnohospodárskeho pozemku, plody).....	127
73	Nerat. D 20,2,4 pr. (nájom mestského pozemku, inducta et illata)	128
74	Ulp. D 20,1,6; Paul. D 20,1,7 (výnimky z generálnej hypotéky)	129
75	Scaev. D 20,1,34 pr. a 2 (záloh skladu)	130
76	Ulp. D 13,7,9 pr. a 4 (záloh cudzej veci).....	131
77	Marci. D 20,6,8,14 (záložný veriteľ povolil záložnému dlžníkovi predaj založenej veci)	132
78	Paul. D 20,1,29,2 (založený dom zhorel)	133
79	Paul. D 20,4,14 (viacnásobný záloh cudzej veci).....	134
80	Marci. D 20,4,12,8 (výklad zmluvy).....	135

Siedma časť

ZÁVÄZKOVÉ PRÁVO

XVII. kapitola

Pôžička (mutuum)

81	Ulp. D 12,1,15 (úverový príkaz a tzv. dohodnutá pôžička)	136
82	Ulp. D 12,1,11 pr. (contractus mohatrae)	138

83	Afr. D 17,1,34 pr. (kontroverzia o tzv. dohodnutej pôžičke).....	139
----	--	-----

XVIII. kapitola
Úschova (depositum)

84	Cels. D 16,3,32 (diligentia quam in suis)	141
85	Ulp. D 16,3,1,35 (sprísnenie zodpovednosti si se quis deposito obtulit)	143
86	Ulp. D 12,1,9,9; Ulp. D 12,1,10 (úschova peňazí a dodatočný súhlas s použitím; výraz „si voles“).....	144
87	Paul. D 16,3,29,1; Paul. Coll 10,7,9; Pap. D 16,3,25,1 (súhlas s použitím úschovy a úroky; súhlas s použitím úschovy a periculum; depositum irregulare)	146

XIX. kapitola
Vypožičanie (commodatum)

88	Gai. D 13,6,18 pr. (diligentissimus pater familias)	148
89	Ulp. D 13,6,5,14 (custodia)	150
90	Ulp. D 13,6,5,10 (zmiernenie zodpovednosti komodatára)	151
91	Mod. Coll 10,2,6 (nároky pri krádeži)	152
92	Mod. Coll 10,2,5 (diferenciácia náhrady nákladov pre depozitára a komodatára)	153

XX. kapitola
Rukojemníctvo

93	Paul. D 46,1,56,2 (akcesorita rukojemníctva)	154
94	Mod. D 46,1,39; Paul. D 46,1,28; Jul. D 46,1,17 (spolurukojemníci: odstúpenie žaloby, beneficium divisionis)	155
95	D 12,6,25 (spolurukojemníci: mylné zaplatenie)	156

XXI. kapitola
Kúpna zmluva (emptio venditio)

96	Paul. D 18,1,1,1 (kúpna cena v peniazoch, kontroverzia).....	157
97	Pomp. D 19,1,6,1 (kúpna cena sčasti v peniazoch).....	159
98	Ulp. D 18,1,7,1; Gai. D 18,1,35,1 (pretium certum, určenie kúpnej ceny je prenechané kupujúcemu).....	160
99	Gai. Inst. 3,140 (určenie kúpnej ceny prenechané tretiemu).....	162
100	Ulp. D 18,1,38 (pretium verum)	163
101	Paul. D 19,2,22,3 (invicem se circumscribere)	164
102	Diocl. C 4,44,2 (laesio enormis)	165
103	Gai. D 18,1,35,5 (kúpa druhej veci)	166
103a	Pomp. D 18,1,8 (emptio spei)	167
104	Pomp. D 18,1,6 pr. (homo liber, res extra commercium)	168
105	Lic. Ruf. D 18,1,70; Mod. D 18,1,62,1 (homo liber, res extra commercium)	169
106	Paul. D 18,6,8; Paul. D 18,6,3 (perfekciou zmluvy zodpovedá kupujúci za periculum)	171
107	Paul. D 18,1,34,6 (periculum pri alternatívnom záväzku)	173
107a	Ulp. D 47,2,52,11 (kúpa pšenice a jej odovzdanie tretiemu).....	175
108	Paul. D 18,6,13(12); Paul. D 18,6,15(14) pr. (edil zničil posteľ).....	176

109	Labeo D 19,1,54 pr. (pracovný úraz predaného otroka)	177
110	Ulp. D 19,1,1 pr.; Ner. D 19,1,31,1 (náhrada škody pri nesplnení, omeškanie dlžníka, náhrada záujmu)	178
110a	Jul. D 19,1,25 (šikana pri kúpe)	180
111	Herm. D 18,6,20(19) (omeškanie dlžníka, obmedzená náhrada škody pri peňažných dlhoch)	181
112	Paul. D 19,1,21,3 (omeškanie dlžníka, náhrada škody pri tovaroch s trhovou cenou)	182
113	Ulp. D 18,6,1,3 (omeškanie veriteľa, dlžník vylial víno)	183
114	Gai. D 21,2,6; Ulp. D 21,2,37,1 (poskytnutie zábezpeky, vynútená stipulatio duplae)	184
114a	Alf. D 44,1,14 (nevyplatená stipulácia)	185
115	Jul. D 21,2,8 (predávajúci zodpovedá za interes)	186
116	Afr. D 19,1,30,1 (zvýšenie zodpovednosti pri dolus predávajúceho)	187
117	Pomp. D 19,1,6,4 (kontroverzia o zodpovednosti pri porušených nádobách)	188
118	Ulp. D 19,1,13 pr. (predávajúci zodpovedá za interes)	189
119	Ulp. D 21,1,1,1; Ulp. D 21,1,38 pr. (texty ediktov kurulských edilov)	190
120	Ulp. D 21,1,1,8; Ulp. D 21,1,8 (choroba či vada otroka)	191
121	Paul. D 21,1,11 (chýba zub)	192
122	Ulp. D 21,1,4,2 (hráč a pijan)	193
123	Ulp. D 21,1,19 pr. (nezáväzná vychvaľovanie)	194
123a	Pap. D 47,2,81 (80) pr. (krádež predaného otroka pred odovzdaním)	195
124	Ulp. D 18,2,2 pr.; Paul. D 18,2,1 (in diem addictio, suspensívna alebo rezolútívna kondícia)	196
125	Ulp. D 18,1,3 (pactum duplicitiae)	197
126	Ulp. D 18,1,50 (zmarenie kondície)	198

XXII. kapitola

Nájomná zmluva (locatio conductio)

127	Gai. Inst. 3,142 – 147 (paralely s kúpou a odlišnosti)	199
128	Alf. D 19,2,27 pr. (prenajímateľ strhol časť budovy)	201
129	Alf. D 19,2,30 pr. (prenajímateľ strhol celú budovu)	202
130	Ulp. D 19,2,19,1 (prenajatie poškodených sudov, prenajatie otrávených rastlín)	203
131	Ulp. D 19,2,9 pr. (zodpovednosť za evikciu, náhradný byt)	204
132	Ulp. D 19,2,7; Tryph. D 19,2,8 (náhrada škody pri evikcii veci podnájomníkovi)	205
133	Paul. D 19,2,38 pr. – 1 (zaplatenie odmeny)	207
133a	Gai. Inst. 3,205 (riziko krádeže čističa šiat)	208
134	Ulp. D 19,2,13,6 (custodia a povinnosť čističa šiat)	209
135	Labeo D 19,2,62 (zničenie stavby)	210
136	Gai. D 19,2,25,7 (preprava stĺpa)	212

XXIII. kapitola

Príkazná zmluva (mandatum)

137	Gai. Inst. 3,156 (mea gratia – tua gratia)	213
-----	--	-----

138	Ulp. D 17,1,29,3 (miera zodpovednosti).....	214
139	Paul. D 17,1,26,6 (náklady).....	215
140	Gai. Inst. 3,161 (prekročenie príkazu).....	216
141	Gai. D 17,1,27,2 (výpoveď).....	217

XXIV. kapitola

Spoločenská zmluva (societas)

142	Ulp. D 17,2,29 pr. – 2 (societas leonina).....	218
143	Paul. D 17,2,65,5 (výpoveď v nevhodný čas).....	219
143a	Ulp. D 17,2,44 (spoločnosť bez účasti na zisku).....	220
144	Ulp. D 17,2,52,4 (náhrada nákladov a škody).....	221
144a	Nerat. D 19,5,6 (do ut facias).....	222
144b	Gai. D 17,2,72 (zodpovednosť za diligentia quam in suis).....	223

XXV. kapitola

Nepomenované kontrakty

145	Ulp. D 19,5,17,3 (vzájomné vypožičanie volov).....	224
146	Ulp. D 19,5,19 pr. (ohraničenie voči contractus mohatrae).....	225
146a	Ulp. D 19,5,13 pr. (odlíšenie od iných kontraktov).....	226

XXVI. kapitola

Kvázikontrakty (quasi ex contractu)

147	Pomp. D 3,5,10(11) (miera zodpovednosti, zostrenie).....	227
147a	Ulp. D 3,5,3,9 (zmiernenie zodpovednosti).....	228
148	Paul. D 3,5,20(21) pr. (výkupné pre Lusitánov).....	229
148a	Paul. D 17,1,40 (gestio prohibente domino).....	230
149	Jul. D 12,4,7 pr. (poukážka, nedostatky v krycom a valutovom vzťahu).....	232
150	Ulp. D 12,6,17; Paul. D 12,6,10; Pomp. D 12,6,16 pr. (plnenie pred splnením kondície).....	233
150a	Paul. D 3,5,20,3 (zodpovednosť za voľbu náhradníka).....	234
150b	Paul. D 12,5,1,1 et 2; Ulp. D 12,5,2 pr. et 1 (zaplatenie za zamedzenie deliktu).....	235
150c	Paul. D 12,5,3 (poskytnutie úplatku).....	236

XXVII. kapitola

Adjektická zodpovednosť

151	Alf. D 15,3,16 (rozsah obohatenia).....	237
152	Ulp. D 15,4,1,1 (význam pojmu iussum).....	238
153	Ulp. D 14,1,1,7 (rozsah splnomocnenia).....	239
154	Ulp. D 14,3,11,2 a 3 (obmedzenie splnomocnenia).....	240
155	Ulp. D 19,1,13,25; Ulp. D 17,1,10,5 (actio utilis ad exemplum institoriae).....	241

XXVIII. kapitola

Lex Aquilia

156	Ulp. D 9,2,7,1; Ulp. D 9,2,7,6; Ulp. D 9,2,7,7 (occidere a mortis causam praestare).....	242
157	Ulp. D 9,2,9 pr. (pôrodná asistentka).....	244

158	Alf. D 19,5,23 (prsteň v rieke Tiber)	245
159	Gai. D 9,2,4 pr. a 1 (nutná obrana, splnomocnenie právnym poriadkom)	246
160	Alf. D 9,2,52,1 (hostinský)	247
161	Ulp. D 9,2,29,3 (loď sa zachytila na kotevné lano)	248
162	Ulp. D 9,2,27,29 (brusič skla)	249
163	Paul. D 9,2,31 (orezávač stromov)	250
164	Ulp. D 9,2,11 pr. (holič)	251
165	Ulp. D 9,2,5,3; Paul. D 9,2,6; Ulp. D 9,2,7 pr. (obuvnícky učeň)	252
165a	Alf. D 9,2,52,2 (dva vozy na Kapitol)	254
165b	Alf. D 9,2,52,4 (prípád hry s loptou)	256

Ôsma časť TEXTOVÁ EXEGÉZA

XXIX. kapitola Úvod do textovej exegézy

Všeobecne	257
1. Latinský text	258
2. Preklad	259
3. Poznámky k inskripcii	261
4. Interpretácia textu	263
5. Rímske reálie	266
a) Všeobecné diela	267
b) Politické dejiny	268
c) Sociálne a ekonomické dejiny	268
6. Porovnanie s Občianskym zákonníkom	269
7. Literatúra	271
a) Slovníky, encyklopédie, lexikóny	271
b) Učebnice a príručky	272
c) Bibliografie	273
d) Právnická latinčina	276
e) Časopisy	277
f) Pocty	280
g) Výber exegetickej literatúry	280

XXX. kapitola Vzor exegézy

Ulp. D 9,2,9 pr. (pôrodná asistentka)	286
Register prameňov práva	288
Regulae iuris	295